

יד א מיי פ"א מהלכות
עירובין הלכה טו סמג
עשין ח טו"ש"ע א"ח סי'
שסו סעיף ג:
טו ב מיי"ט שם הלכה ז סמג
שם טו"ש"ע א"ח סי'
שסו סעיף א:
טו ג מיי"ט שם הלכה טו
סמג שם טו"ש"ע א"ח
סימן שסו סעיף ג:
ז ד מיי"ט שם פ"ד הל' ח
סמג שם טו"ש"ע א"ח
סי' שסו סעיף א:
יה ה מיי"ט שם פ"א הל' טו
סמג שם טו"ש"ע א"ח
סי' שסו סעיף ג:
יז ו מיי"ט שם הלכה ז סמג
שם טו"ש"ע א"ח סימן
שסו סעיף א:
יח ז מיי"ט פ"ח מהלכות
שבת הלכה ז סמג לאוין
סה טו"ש"ע א"ח סימן שסו
סעיף ו:
יט ח ז מיי"ט פ"א מהל'
שבת הלכה ז סמג
עשין סב טו"ש"ע ח"מ סימן
קעז סעיף ח:
כ מיי"ט שם פ"ב הלכה א'
טו"ש"ע שם סעיף א':
כג כ מיי"ט פ"ד מהלכות
סוכה הלכה יג טו"ש"ע
א"ח סימן תלג סעיף
ג:

רבינו הנאל

שאין בו ד' אמות על ד'
אמות פטור מן המזוזה
ומן המעקה כו' ואוקימנא
אפילו לרבנן דמכשרי
בסוכה במחוקת ראשו
ורובו משום דהיא דירת
עראי אבל בית דה"י דירת
קבע אפילו רבנן מודו
שאינו בית דירה ולא
מקרי בית דירה עד שיהא
בו ד' אמות על ד' אמות
וכ"ש פחות מד': אמר
מר פטור מן המזוזה
ומן המעקה כו'. הני הא
בהדיא כתיב בהו קרא
בית מזוזה שנאמר
וכתבתם על מזוזות ביתך
מעקה שנאמר כי חבנה
בית חדש ועשית מעקה
ואינו נחלט שנאמר כי
ימכור בית מושב וגו'
וכתיב בעורכי המלחמה
מי האיש אשר בנה בית
חדש בנגעים כתיב כנגע
נראה לי בבית ואין
מעורבין בו ואין
משותפין בו ואין מניחין
בו עירוב מ"ט דכיון דאין
בו ד' אמות על ד' אמות
לאו דירה היא אבל
שיתופי מבוי מניחין בו
דקי"ל עירובי חצרות
בבית שבחצר ושיתופי
מבוי בחצר שבמבוי והא
בית שאין בו ד' אמות לא
גרע מחצר שבמבוי. ואין
עושיין אותו עיבור בין
ב' עיירות. משום דאתקן
לדירה ולא חזי לדירה
אבל בורגנין חזו
למלתייהו. ואין האוחין
ההשותפין חולקין בו.
ואוקימנא אין בו דין
חלוקה כמו בית שיש בו
חלק בחצר כי הא דאמר
רב הונא חצר מתחלקת
לפי פתחיה רב חסדא אמר
נותן ד' אמות לכל פתח
ופתח והשאר חולקין
בשעה והני מילי בית דקאי

ג:

סוכה

פרק ראשון

סוכה

ואין עושיין אותו עיבור בין שתי עיירות. תימנה האי צית מאלי
עבדתייה לר"מ דלמנר פרק כילד מעצבין (עירובין דף טו.
ושם) נותנין קרפף לזו וקרפף לזו צלל צית כך היא וכן לרבנן
אליצא דרב הונא דבגמרא ולחייא
לשתייהן אותו קרפף אינו לריך צית
ואי כשיש יותר ממאה וארבעים
ואחת אמה ושליש אמה צין שתי
עיירות דהוא שיעור שני קרפפיות
שעכשיו מנטרף^ל צית זה לנרפן דכשיש
צו ד' חשיז למעט האיר ולנרפן ואי
לית ציה ארבע אמות לא חשיז והוי
כמאן דלימא ואין העיירות מתחברות
צין לרב הונא צין לחייא צר רב א"כ
מה לו להוכיר שתי עיירות הוה ליה
למימר ואין עושיין אותו עיבור לעיר
אחת כיון שאין צו ד' אמות דאי הוה
צו ד' אמות וקאי לתוך שצעים אמה
ושיריים הוה מתעבר עם העיר
למדוד מן הצית דשל עיר אחת
יכולין לעשות צורגנין ללכת צמקוס
שירלו כדלמרינן צפרק עושיין פסין
(שם דף כה). אחיתו מצרניש לצי
כנישתא דדניאל דהוי תלמא פרסי
אמאי סמכיתו אצורגנין הא אציה
דלמינן^ל אמר אין צורגנין צצבל נפק
אחוי ליה מתותא דמיצלען צצעים
אמה ושיריים ואומר רש"צ"ס דגרסינן
הכל ואין עושיין^ל עיבור לעיר וכן
משמע צירושלמי^ל דגרסינן ואין עושיין
אותו עיבור לעיר ור"מ מקיים גירסת
הספרים ומפרש דאין נותנין לזה הצית
דין עיבור שצין צ' עיירות לרבנן
לעיר אחת צפני עצמה אין לה קרפף
כדלמרינן (שם דף טו.) לא אמרו
קרפף אלא צין שתי עיירות ואם היה
לזה הצית ד' אמות היה לו דין עיר
אחת לתת לו קרפף כמו לעיר והיינו
נותנין לצית זה ולעיר שאצלו צ'
קרפפיות כמו צשתי עיירות לרב הונא
ולחייא צר רב קרפף אחד לשתייהן
דעל כרחק לאו דוקא נקטי רבנן
שתי עיירות דהוא הדין עיר וצית
אלא אגז דנקט ר"מ עיר נקטי רבנן
שתי עיירות דהא לחייא צר רב
דלמנר קרפף אחד לשתייהן על כרחק
לא נקטי רבנן שתי עיירות דוקא
דהוא הדין עיר וצית דע"י צורגנין

ואין עושיין אותו עיבור בין שתי עיירות. תימנה האי צית מאלי
עבדתייה לר"מ דלמנר פרק כילד מעצבין (עירובין דף טו.
ושם) נותנין קרפף לזו וקרפף לזו צלל צית כך היא וכן לרבנן
אליצא דרב הונא דבגמרא ולחייא
לשתייהן אותו קרפף אינו לריך צית
ואי כשיש יותר ממאה וארבעים
ואחת אמה ושליש אמה צין שתי
עיירות דהוא שיעור שני קרפפיות
שעכשיו מנטרף^ל צית זה לנרפן דכשיש
צו ד' חשיז למעט האיר ולנרפן ואי
לית ציה ארבע אמות לא חשיז והוי
כמאן דלימא ואין העיירות מתחברות
צין לרב הונא צין לחייא צר רב א"כ
מה לו להוכיר שתי עיירות הוה ליה
למימר ואין עושיין אותו עיבור לעיר
אחת כיון שאין צו ד' אמות דאי הוה
צו ד' אמות וקאי לתוך שצעים אמה
ושיריים הוה מתעבר עם העיר
למדוד מן הצית דשל עיר אחת
יכולין לעשות צורגנין ללכת צמקוס
שירלו כדלמרינן צפרק עושיין פסין
(שם דף כה). אחיתו מצרניש לצי
כנישתא דדניאל דהוי תלמא פרסי
אמאי סמכיתו אצורגנין הא אציה
דלמינן^ל אמר אין צורגנין צצבל נפק
אחוי ליה מתותא דמיצלען צצעים
אמה ושיריים ואומר רש"צ"ס דגרסינן
הכל ואין עושיין^ל עיבור לעיר וכן
משמע צירושלמי^ל דגרסינן ואין עושיין
אותו עיבור לעיר ור"מ מקיים גירסת
הספרים ומפרש דאין נותנין לזה הצית
דין עיבור שצין צ' עיירות לרבנן
לעיר אחת צפני עצמה אין לה קרפף
כדלמרינן (שם דף טו.) לא אמרו
קרפף אלא צין שתי עיירות ואם היה
לזה הצית ד' אמות היה לו דין עיר
אחת לתת לו קרפף כמו לעיר והיינו
נותנין לצית זה ולעיר שאצלו צ'
קרפפיות כמו צשתי עיירות לרב הונא
ולחייא צר רב קרפף אחד לשתייהן
דעל כרחק לאו דוקא נקטי רבנן
שתי עיירות דהוא הדין עיר וצית
אלא אגז דנקט ר"מ עיר נקטי רבנן
שתי עיירות דהא לחייא צר רב
דלמנר קרפף אחד לשתייהן על כרחק
לא נקטי רבנן שתי עיירות דוקא
דהוא הדין עיר וצית דע"י צורגנין

המוצלעים צתוך שצעים אמה ושיריים הולך כדמוכח פרק עושיין
פסין (שם דף כה). ומיהו אין נראה שיש צית כעיר לגמרי ליתן
קרפף לצית אחד צפני עצמו לר"מ ולרב הונא אליצא דרבנן ליתן
לשני צמים צלל עיר קרפף לזו וקרפף לזו ואע"פ שלחייא צר רב
אליצא דרבנן הוי צית כעיר לגמרי שנותנין לשני צמים צלל עיר
קרפף אחד לשתייהן דאי לאו הכי עיר שאין לה חומה צמה יתחברו
הצמים ליחשב אחת אם לא על ידי דמיצלען כל אחת ואחת צתוך
שצעים אמה ושיריים של חצרתה דאין סביר להצריך שיגיע זו לזו:
ואף
הפתחים כאורך עלייה וכולן עולים צכולם אחד למרפסת ודרך המרפסת נכנסין ויוצאין כולן. מרפסת אלו"ר. סולם אשקל"א: אינו
עירוב. דלא חזי לדירה שכל היוצא ונכנס עובר עליו: אלא הכי קאמר עירובי חצירות בבית שבחצר. והאי צחצר דקמני לאו צחצורא אלא
צחצר הצמים שבה ולאפוקי צית צחצור אחרת שאין מנרפן. ושיתופי מצוואות דקמני צמצי ה"נ קאמר צחצור צחצור שצמצי ולאפוקי חצר
צמצי אחרת: בורגנין. לריך שעושיין מן ערצה וקנים לשומרי פירות או לניידי עופות ומניא צעירובין צכילד מעצבין (דף נה:): צורגנין
מתעצבין עמה: צמלתייהו. ללינת לילה לאדם אחד: הא לא חזי צמלתייהו. דכל צית עשוי לדירת קבע תמיד: הכי קאמר אין בו
דין חלוקה בחצר^ל. ומנה דין חלוקה כדרב הונא ורב חסדא: חצר מתחלקת לפי פתחיה. חצר שהיא צתים פתוחה לה וחלקיה שני
אחין ציניהם זה נטול שלשה צמים קטנים וזה נטול כנגדן צית גדול אם צאו לחלק אורח של חצר זה שנטול שלשה צמים הקטנים
נטול ג' חלקים כמנין שלשה פתחים וזה נטול רביע לפי שהחצר עשוי ליציאה וציאה שדרך החצר נכנסין ויוצאין מן הצמים לרה"ר
ומכניסין משאומיהן ופורקין לפני פתחיהם לפיכך חצר מתחלקת לפי הפתחים: ורב חסדא אמר. אין לריך ליתן לכל פתח אלא ד"א
כנגדן מן הפתח והלחה ורחק צרוצ"ל הפתח ואפילו הוה רחצ"י אמות נטול ד' אמות צמשך וכנגד כל רחצו לפרק משאו וצית
קטן זה הפחות מד' אין לפתחו דין חלוקה ליטול צחצר לא כרב הונא ולא כרב חסדא: דהני מילי. דשקיל חלק צחצר צית דלמיהו
קאי ומצעי ליה לחצר לפרק משאו: היתה גבוהה מעשרים. פיסקי שמועות הן של כל צני היציאה שהיו צמדשו של רב אשי שסידרו הגמרא:
ובא צמעטה. למעט גובה חללה מנ' ונותן צקרקהיתה להצניה: לא הוי מיעוט. שאין סופו להניח שם כל ז' מפני הפסד ממונו:
ואף

ל) ע"י תוס' עירובין עב.
ד"ה בפת. צ) עירובין פה:
ג) צ"ב יא. ד) עירובין
פה: ה) מעשרות פ"ג
ה"ג.

גליון הש"ס

מכמ"י גמרא והתנן
אין חולקין את החצר
עד שיהא בה ארבע
אמות לזה וכו'. ע"י צ"ב
דף נח ע"ב צמס' ד"ה ר'
ישמעאל וכו':

ליקוטי רש"י

מרפסת. אלו"ר והרבה
פחמי עליה פתוחין לו
ויולין עולין דרך סולם
אחד שקורין דגמ"ד
[כ"ב יא:]. בחצר
שבמבוי. לאפוקי חצר
שאינה פתוחה לו [עירובין
פה:].

הגהות וצינונים

ל) [צ"ל הכא] (גליון):
צ) צ"ל דתניא
(רש"י): ג) י"ג בחצר
(גליון) וכן כתב הרש"י:
ד) צ"ל ותניא (רש"י):
ה) בדפורי נוסף או על
פני: ו) צ"ל בחצר
(רש"י): ז) נדצ"ל
כרוחב. כל המש' להלן
וכנגד כל רחבו:
ח) צ"ל מצבורך (רש"י)
עיי"ש) וכן העתיק
המהרש"א: ט) לפנינו
איתא אבדה דאבדה:
י) צריך להוסיף אותו:

לעזי רש"י

פורטק"א. פירוש
אכסדרה. כניסת הצית חצר
שלפני הטורקלין (רש"י)
צרכות דף כב ע"ב, צית
שער (רש"י צ"ב דף יא
ע"ב ועיין רש"י מנחות דף
לג ע"ב ד"ה אכסדרה
וה"ה צית שער).
אצווי"ר. פירוש מרפסת
(ועיין רש"י עירובין דף
נט סוע"ב ד"ה מרפסת).
גוזטרא (רש"י עירובין
דף עה ע"ב ד"ה שתי
גוזטראות ועיין רש"י
סוכה דף נח ע"ב
ד"ה והקיפוה גוזטרא).
אשק"א. פירוש סולם,
מעלות (רש"י שמות כ,
כג). מדרגות (רש"י
יחזקאל לח, כ; שה"ש ב,
ז).

א) נכרות לה: פסחים
מז. א. עירובין עח:
אלוהו פרק ט"ו מ"ג
ג) ומוספתא דהללות
פס"ו עירובין עט. א.
ד) לקמן י"ה ה) לקמן
טז. א. (לעיל ג. ז) ושם
פ) לקמן ט ע"ב.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה והוציין וכו'
מצטרף בהדי סבך
כשר. ע"י לקמן דף ט
ע"ב מוס' ד"ה הא קא
מנטרף:

ליקוטי רש"י

בית שנפחת וסיכך
כו'. גג נפחת באמצע
רחוק מן הדפנות לכל זר
וסיכך על הפתח באמצע
ונמלא תקרה הבית שהיא
פסולה משום תעשה ולא
מן העשוי מפקקת צין
דפנות לסכך כשר וליקמן
י"ז. א"כ יש מן
הסיכוך. הכשר ולכותל
ד' אמות פסול דבארבע
אמות לא נאמר למשה
מסיני דופן עקומה, אבל
נפחות כשרה הלכה למשה
מסיני רואין תקרה הבית
כאלו היא הדופן שנפקק
למעלה ואין כאן סכך
פסול לפסול הסוכה ולא
ישן חמת זה נשם.

הגהות וצינונים

א) המהרש"ל דפ"ר
מוחקר: צ) למ"ד
(עירובין ג ע"ב) חלל
סוכה תוך לאו דוקא
(תוס' שם ד"ה חלל)
ועיין ביאור הלכה סי'
תרל"ג ס"ב ד"ה ואם לאו:
ג) צ"ל האמצעיית
(יע"ב"ץ): ד) בדפ"ר
דמכשירינין: ה) בדפ"ר
איתא "עד כאן" זהו
גובה חללה כאן
והמהרש"ל הגיה על
כרחק ומחקר תיבת
"כאן":

ואע"ג דבטלינהו. לכל שצעה בטולה דעתו אצל כל אדם ואין ציטולו
ציטול: תבן וביטולו. צפיו לשצעה: תבן ואין עתיד לפנותו. ולא
ינטרך לפנותו כל ימי החג ומיהו לא צטלו ממש צפיו: או עפר.
נתן צו סתם ואין ידוע אם עתיד לפנותו אם לאו: מחלוקת ר' יוסי

כו'. וכן עפר ואין עתיד לפנותו יש
צו מחלוקת דציטול לר' יוסי מסתמא
ואפי' לא צטלו צפיו ולרצנן לא צטיל
והא דנקט עפר סתם משום כמו
ד' יוסי דאפי' סתם דלא ידע אי
עתיד לפנותו אי לא אמר דציטול אצל
תבן ראי לצהמה ולהסקה או לטיט
הלכך סתמיה לא צטיל אפילו לרצי
יוסי: הכי גרסינן בית שמיאלאהו תבן
או צרורות וביטולו. ולענין אהליות
תבן דטומאה שיש לה אהל חלל טפח
אינה צוקעת למעלה מן הגג אצל
טומאה רלוזה שאין לה חלל טפח
הימנה לגג שכנגדה עד לרקיע
טמא דצוקעת ועולה וכן הלכה למשה
מסיני והלכך צית שיש צו מת או
כזית מן המת ומילאהו תבן או
לרורות וציטלו הויין רלוזה וצוקעת
אצל לא ציטלו הוי כמאן דפנייה ויש
לה חלל: תבן ואין עתיד לפנותו הרי
הוא כסתם עפר וביטולו. ופליג צין
אחת צין ארורות לרורות היינו
עפר וקאמר ת"ק דלרין ציטול וא"ל
ר' יוסי תבן אם ידוע שאינו עתיד
לפנותו הרי הוא צטול מאליו ולרורות
אפי' סתמא דלא ידע אי עתיד
לפנותו אי לא מסתמא צטול אלא א"כ
ידוע דעתיד לפנותו דהיה הוא כסתם
תבן ולא צטיל אלא דתבן וציטלו
עפר וציטלו כולו מודו דציטיל תבן
סתם ועפר עתיד לפנותו דכולי עלמא
לא צטיל תבן ואין עתיד לפנותו ועפר
כיוצא צו או אפי' עפר סתם מחלוקת
לרצי יוסי צטיל: והוציין. של סכך
ראשיהן התלויין: אם צלתם. של
אותם הוציין מרובה מחמתם אי הוי
שקלת ליה לסכך העליון: בשרה.
דמיני עשרים מהן ולמטה: סבר
אביי למומר. דכי היכי דצנצה
לא ממעטי להכשיר היכא שחמתן
מרובה מנלתינן צנצה ממי לא
ממעטי לפסול ואם חמתן מרובה
מנלתינן כשרה: דופן האמצעי.



ובנה בה איצטבא כנגד דופן
האמצעי על פני כולה ויש
בה הכשר סוכה כשרה וזמן
הצד אם יש משפת איצטבא
לכותל ד"א פסולה פחות
מארבע אמות כשרה מאי
קא משמע לן דאמרינן דופן
עקומה תניא ד' בית שנפחת
וסיכך על גביו אם יש מן
הכותל לסיכוך ד"א פסולה הא פחות מכאן
כשרה מהו דתימא התם הוא דחויא לדופן
אבל הכא דלא חויא לדופן אימא לא קמ"ל
'היתה גבוהה מכ' אמה ובנה איצטבא
באמצעיתה אם יש משפת איצטבא ולדופן
ארבע אמות לכל רוח ורוח פסולה פחות
מארבע אמות כשרה מאי קא משמע לן
דאמרינן דופן עקומה היינו תוך מהו דתימא
דופן עקומה מרוח אחת אמרינן אבל כל רוח
ורוח לא קא משמע לן 'היתה פחותה מו'
טפחים וחקק בה כדי להשלימה לעשרה
אם יש משפת חקק ולכותל ג' טפחים פסולה
פחות

דסתם סוכה צת שלשה דפנות כי מתניתין והרציעת היא כולה
פתח: ע"פ פני כוליה. שמגיעין צ' ראשי האיציטבא לצ' דפנות
הלדדין ואיציטבא הוא צנין אצנים וטיט אם יש צה צאיציטבא
שיעור הכשר סוכה קטנה שצעה טפחים^ט ומשהו דהיינו ראשו
ורוצו ושלחננו: בשרה. כל הסוכה שיש לה ג' דפנות והאי הכשר
סוכה אפי' מן האיציטבא והלחה דמינין חללה מראש האיציטבא
ומעלה ונמלא דופן אמצעי כולו כשר דפנות הלדדים צרצח
האיציטבא הוכשרו צה הרי כאן סוכה קטנה כשרה ואמרינן לקמן
(דף יט.) פסל היוצא מן הסוכה נידון כסוכה ומפרשינן ליה אם יש
הכשר סוכה צחד ועוד יש צסוכה משם והלחה פסל היינו סכך
העשוי בצפולת גורן ויקצ שזהו דרכן ליעשות ויוצא מהכשר סוכה
שאין לו הכשר דפנות נידון כסוכה הלכך כל הסוכה כמות שהיא
גדולה כשרה: מן הצד. כגון אם צנה האיציטבא על פני אחד
מדפני הלדדים: אם יש משפת איצטבא ולכותל. השני שהרחיקו
ממנו ד' אמות: פסוליה. ללא הוכשרו צאיציטבא זו אלא שתי דפנות אוחו סמוך לה מן הצד והאמצעי שראש האיציטבא מגיע
לו: פחות מד' אמות כשרה. שאף הוא הוכשר על ידה דקי"ל (לקמן דף יט.) הלכה למשה מסיני דמכשיר^ט סוכה על ידי עקימת
דופן עד ארבע אמות חסר משהו ורואין סכך העליון המחוזר לדופן הרחוק כאלו הוא מן הדופן עצמו ועקום עד כנגד שפת
האיציטבא וכאן מודדין את גובהן משפת האיציטבא ולמעלה ואף על פי שמתחמו נמשך כלפי חוץ והואיל וראשו אינו כלל
ע"כ^ט זהו גובה חללה והרי נתמעט חללה מתחתיו: בית שנפחת. גגו וגגין שלהם חלקים הן ושורין ולא משופעים ונפחת
הגג צאמצעו: וסיכך. צסכך כשר על פי הפתח ונמלא סכך הכשר מופלג מן הדפנות לכל זר: פחות מארבע אמות כשרה.
שדופני הבית נעשין לה דפנות והתקרה פסולה המפקקת צינתיים רואין אותה כאלו היא מן הדופן ונעקם הדופן עד כאן ואין
כאן סכך פסול אלא דופן ומחוזר לסכך כשר: התם הוא. דאמרינן דופן עקומה משום דדופן לידה חזי לדופן דאינו גבוה
מכשיעור ואין צריך לעקמו אלא כדי לקרצו לסכך: אבל הכא דלא חזי לדופן. ועקימותו משום דליתחמו למיהוי דופן הוא לא
אמר קא משמע לן: וחקק בה. גומא צאמצע: כדי להשלימה לעשרה. כנגד הגומא וצאותה גומא הכשר סוכה צאורך ורוחצ:
פחות

ואע"ג דבטלינהו בטלה דעתו אצל כל אדם. לא דמי לארנקי דפ'
חלון (עירובין דף עט.) דאיכא למאן דאמר דאפילו ארנקי
מצטול איניש: בית שמיאלאהו תבן או צרורות וביטולו בטל. כך
היא הגירסא בכל הספרים כאן וצפרק חלון (שם דף עט.): דמייתי לה
אמתניתין דלרין שצין שתי חלירות
מלא קש או תבן מערצין שנים ואין
מערצין אחד מלא עפר או מלא
לרורות מערצין אחד ואין מערצין
שנים והיא משנה צמסכת אהליות
פס"ו ולא כתוב שם תבן אלא עפר
או לרורות ומשום דמייתי לה הכא
וצעירוצין אחצן טעו להגיה הספרים
תבן צמקום עפר ולא גרסינן נמי
צמסכת אהליות וציטלו צטול אלא
טומאה צוקעת ועולה טומאה צוקעת
ויורדת והיא היא דהא צהא תליא
אלא שדך הש"ס לקצר משניות של
סדר טהרות כשמציאם ואין [לומר]

דהך דמייתי [הכא] צרייתא היא
דאין לו להציא מן הצרייתא כיון
שיכול להציא מן המשנה וזה לשון
המשנה צית שמילאהו עפר או לרורות
וציטלו וכן כרי של תצואה וגל של
לרורות אפי' כגלו של עקן אפילו
טומאה צלד הכלים טומאה צוקעת
ועולה צוקעת ויורדת פי' לפי שהם
מציטלים והא דקאמר תבן ואין
עתיד לפנותו ועפר סתם מחלוקת
רצי יוסי ורצנן אע"ג דצמתניתין
דאהליות לא איירי רצנן מידי צתבן
מכ"ש הוא דידע ליה כיון דצעפר
ולרורות מנרצי רצנן ציטול כ"ש
צתבן וכן פרק חלון (שם עט.) קאמר
מאן תנא אהליות רצי יוסי היא ופרין
אי רצי יוסי איפכא שמעינן ליה צין
אחת צין ארורות פריך מטעמא
דפרישית אע"ג דלא קתני תבן
צמתני דאהליות והא דפשיטא לן
הכא דתבן וציטלו הוי מעוטא אפי'
לרצנן דייק לה מדקתני צמתניתין
דאהליות אפילו כרי של תצואה
דמהי ציטול כ"ש צתבן והא דקאמר
עפר סתם מחלוקת רצי יוסי ורצנן
הוי מצי למימר דצעפר ואין עתיד
לפנותו נמי פליגי לרצנן לא צטיל
אלא א"כ צטלו ואין עתיד לפנותו
לאו היינו ציטלו כדמוכח הכא אלא

משום ר' יוסי נקט עפר סתם דאפילו צתם קצטיל ולא חש להאריך
לומר תבן ועפר שאין עתיד לפנותו ועפר סתם מחלוקת:
והוציין יורדין בתוך כ'. וא"ת כשנלתינן מרובה מחמתו אמאי
כשרה הא אי קלשת היו ההוציין נופלין כדאשכחן
צעירוצין (דף ג.) גצי מקלשת סכך צתוך כ' ומקלשת סכך למעלה
דפסלינן הסוכה דכי קלשת לה הוי לה חמתה מרובה מנלתינן
ועל כורחין פי' לפי שלא יכול להתקיים הסכך צתוך עשרים
דמתמת קלישותו יצא הרוח ויפור או יפול דאין לפרש אפילו
היה מתקיים כך הוה ליה חמתו מרובה שצוה לא היו מכשירין
אינך אמוראי דהתם כיון דאין צלתה מרובה אלא על ידי
סכך של מעלה מכ' הוה ליה סכך פסול מנטרף צהדי סכך
כשר^ט ויש לומר דהכא יש לנו להכשיר יותר שיש רוצו הוציין
ורואיין הן להתקיים צקל כך אם היה שם דצר הסומכת:
פחות

דבדוכתיה דופן מעליא
היא דפחות מכ' אמה היא
אבל הכא שזה הדופן
גבוה יותר מכ' אמה ולגבי
זו הסוכה דופן פסולה
היא אימא לא קמ"ל.
היתה גבוהה מכ' אמה
ובנה בתוכה באמצעיתה
האיציטבא אם יש משפת
האיציטבא ולכותלי הסוכה
ד' אמות ריוח לכל רוח
פסולה פחות מד' אמות
כשרה ואתא לאשמעינן
דמכשירין דופן עקומה
ואפילו מכל רוח. היתה
פחותה מ' וחקק
בתוכה להשלימה ל'
טפחים

דבדוכתיה דופן מעליא
היא דפחות מכ' אמה היא
אבל הכא שזה הדופן
גבוה יותר מכ' אמה ולגבי
זו הסוכה דופן פסולה
היא אימא לא קמ"ל.
היתה גבוהה מכ' אמה
ובנה בתוכה באמצעיתה
האיציטבא אם יש משפת
האיציטבא ולכותלי הסוכה
ד' אמות ריוח לכל רוח
פסולה פחות מד' אמות
כשרה ואתא לאשמעינן
דמכשירין דופן עקומה
ואפילו מכל רוח. היתה
פחותה מ' וחקק
בתוכה להשלימה ל'
טפחים

בר א מיי פ"ד מהל'
סוכה ה"י יג טו"ש"ע
א"ת ק"י תרל"ג ס"ד:
בה ב מיי שם וסמג עשין
ס"צ וטו"ש"ע שם ומיי
פכ"ד מהל' טומאת מת
הלכה ג:
בו ג מיי פ"ד מהלכות
סוכה הלכה יג וסמג
וטו"ש"ע שם סעיף צ:
בו ד מיי פ"ה שם הלכה ב
וטו"ש"ע שם סעיף טו:
בה ה מיי פ"ד שם הלכה
יד וטו"ש"ע שם סעיף
ה:
בז ו מיי שם וטו"ש"ע שם
סעיף ו:
ז ו מיי שם וטו"ש"ע שם
סעיף ז:
זא ח מיי שם הלכה טו
וטו"ש"ע שם סעיף י:
רבינו חננאל

רבינו חננאל

לדירה אבל האי כיון
דלמיסתור קאי לית ליה
מידי בחצר: היתה
גבוהה מכ' אמה
ומיעטה בכרים
וכסתות. אע"ג דביטול
לא הוי (ביטול) מיעוט
דבטלה דעתו אצל כל
אדם שאין אדם נוטן
[כרים וכסתות] במקום
עפר ואבנים. תבן וביטול
הוי מיעוט וכ"ש עפר
וביטול. כגון שהסכים
שלא ליטלו משם לעולם.
תבן ואין עתיד לפנותו
ועפר סתם מחלוקת ר'
יוסי ורצנן. לר"י בטל
לרצנן לא בטל דתבן [בית
שמיאלאהו] עפר או
צרורות וביטולן דייקין
מינה מדקתני וביטולן
מכלל שאם לא ביטלו
מפורש אלא בסתם אינן
מבוטלים ותני עלה ר' יוסי
אומר תבן ואין עתיד
לפנותו לתנא דידן לא
בטל הרי הוא כעפר סתם
וביטלו עפר ועתיד לפנותו
הרי הוא כסתם תבן ולא
ביטלו ש"מ תבן ואין
עתיד לפנותו לתנא דידן
לא בטל לר' יוסי בטל וכן
עפר סתם לר' יוסי בטל
לתנא דידן דקתני צרורות
וביטולן מכלל דסתמא לא
בטלו. היתה גבוהה מכ'
אמה והוציין יורדין לתוך
כ' רואים אם צילתי של
הוציין הללו מרובין
אחמתן כשרה דחשיבין
אלו ההוציין הן הן הסכך.
היתה גבוהה עשרה
טפחים והוציין יורדין
לתוך י' טפחים א) דחה
רבא דברי אביי ואמר
דירה סרוחה היא ופסולה.
היתה גבוהה מכ' אמה
ובנה בה איצטבא כנגד
דופן האמצעי על פני כל
האמצעיית הסוכה ויש [בין
האיציטבא] [בהאיציטבא]
ד' טפחים שהן הכשר
סוכה קטנה כשרה. בנה
זו האיציטבא מן הצד
אם יש משפת איצטבא
ולכותל ד' אמות פסולה
פחות מיכן כשרה. מאי
קמ"ל דופן עקומה תניא
בית שנפחת וסיכך ע"ג
אם יש בין כותל לסיכוך
ד' אמות פסולה. ודחינן
שאני התם משום
דבדוכתיה דופן מעליא
היא דפחות מכ' אמה היא
אבל הכא שזה הדופן
גבוה יותר מכ' אמה ולגבי
זו הסוכה דופן פסולה
היא אימא לא קמ"ל.
היתה גבוהה מכ' אמה
ובנה בתוכה באמצעיתה
האיציטבא אם יש משפת
האיציטבא ולכותלי הסוכה
ד' אמות ריוח לכל רוח
פסולה פחות מד' אמות
כשרה ואתא לאשמעינן
דמכשירין דופן עקומה
ואפילו מכל רוח. היתה
פחותה מ' וחקק
בתוכה להשלימה ל'
טפחים

חשק שלמה על ר"ח א) נראה דחסר צדדי רצני ו"ל וסגר רצי לומר דאם חמתם מרובה מנלתינן כשרה ודחה רבא וכו'.